

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 listopada 2024 r.

Pozycja 248

POSTANOWIENIE

z dnia 8 sierpnia 2024 r.

Sygn. akt Tw 1/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Rady Miejskiej Mielna o zbadanie zgodności:

§ 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. z 2022 r. poz. 1597), „gdyż wskazany powyżej przepis Zaskarżonego Rozporządzenia został wydany pomimo braku istnienia uzasadnionego publicznego interesu lokalnego oraz z pominięciem przepisów które należy uwzględnić przy ustalaniu granic gmin, w efekcie czego Zaskarżone Rozporządzenie zmienia granice Gminy Mielno naruszając stabilizację stosunków społeczno-terytorialnych a także zmienia granice Gminy Mielno:

- naruszając więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe,
- naruszając jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny terytorium Gminy Mielno,
- w istotnym stopniu ograniczając zdolność Gminy Mielno do wykonywania zadań publicznych”,

z art. 2 w związku z art. 15 ust. 2 oraz art. 167 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.),

p o s t a n a w i a:

nadać wnioskowi dalszy bieg.

UZASADNIENIE

Rada Miejska Mielna (dalej: wnioskodawca), reprezentowana przez ustanowionego w sprawie pełnomocnika, 30 grudnia 2022 r. (data nadania) wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 22 lutego 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi 28 lutego 2023 r.) wnioskodawca został wezwany do usunięcia braku formalnego wniosku przez doręczenie odpisu lub poświadczonego za zgodność z oryginałem protokołu z posiedzenia organu wnioskodawcy, pozwalającego stwierdzić, że uchwała o wy-

stąpieniu z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego została podjęta zgodnie z przepisami prawa oraz dwóch odpisów wniosku wraz z załącznikami.

Wnioskodawca odniósł się do zarządzenia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego piśmem z 7 marca 2023 r. (data nadania), przesyłając w załączeniu wymagane dokumenty, m.in. odpis Protokołu nr XL/2022 z sesji Rady Miejskiej Mielna z 29 grudnia 2022 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) wniosek złożony przez podmiot, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3-5 Konstytucji, Prezes Trybunału kieruje do wyznaczonego przez siebie sędziego Trybunału w celu wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Trybunał bada, czy wniosek spełnia wymagania przewidziane w art. 47 i art. 48 u.o.t.p.TK, a w szczególności, czy zaskarżony akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania wnioskodawcy (art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji).

2. W rozpatrywanej sprawie z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego wystąpiła Rada Miejska Mielna, która – stosownie do art. 48 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p.TK – do wniosku dołączyła uchwałę Nr LX/650/2022 Rady Miejskiej Mielna z 29 grudnia 2022 r. w sprawie złożenia wniosku do Trybunału Konstytucyjnego RP.

Przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.; dalej: u.s.g.) zawarte w Rozdziale 3 „Władze gminy” stanowią, że: „Organami gminy są: 1) rada gminy; 2) wójt (burmistrz, prezydent miasta)” (art. 11a ust. 1 pkt 1 i pkt 2), „Z zastrzeżeniem art. 12 organem stanowiącym i kontrolnym w gminie jest rada gminy” (art. 15 ust. 1), „Jeżeli siedziba rady gminy znajduje się w mieście położonym na terytorium tej gminy, rada nosi nazwę rady miejskiej” (art. 15 ust. 2), „Do właściwości rady gminy należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej” (art. 18 ust. 1), „Do wyłącznej właściwości rady gminy należy: stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy” (art. 18 ust. 2 pkt 15). Uchwała Rady Miejskiej Mielna została zatem podjęta przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji i wyraża wolę wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego (§ 1 uchwały). Uchwała określa przedmiot kontroli i konstytucyjne wzorce kontroli (§ 1 uchwały), które są tożsame z przepisem stanowiącym przedmiot zaskarżenia w *petitum* wniosku oraz przepisami Konstytucji wskazanymi w *petitum* wniosku. W uchwale Rada Miejska Mielna wskazała również, że wymienionemu radcy prawnemu udziela pełnomocnictwa do sporządzenia i złożenia wniosku do Trybunału Konstytucyjnego oraz do reprezentowania Rady Miejskiej Mielna przed Trybunałem Konstytucyjnym (§ 2 uchwały).

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniosek o zbadanie konstytucyjności zakwestionowanego przepisu pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji).

3. Stosownie do art. 191 ust. 2 Konstytucji organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego są uprawnione do wystąpienia z wnioskiem, jeżeli kwestionowany przez nie akt normatywny dotyczy spraw objętych ich zakresem działania. W związku z tym art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK wymaga, aby wnioskodawca, powołując przepis prawa lub statutu, uzasadnił, że kwestionowany akt normatywny lub jego część dotyczy spraw objętych zakresem jego działania. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, że „z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym wynika, że przez gminę należy rozumieć odpowiednie terytorium

oraz wspólnotę samorządową, którą z mocy prawa tworzą jej mieszkańcy. Należy zwrócić uwagę na powiązanie między ustaleniem granicy gminy, a zdolnością do wykonywania przez nią zadań publicznych. Stosownie bowiem do dyspozycji art. 4 ust. 3 u.s.g. ustalenie i zmiana granic gmin dokonywane są w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych. Zakres realizacji tych zadań publicznych ma nierozzerwalny związek z terytorium jednostek samorządu, wyznaczonym przez jej granice. Zatem gmina winna mieć możliwość skutecznej ochrony zakresu swej samodzielności, ujmowanej jako zdolność wykonywania określonych zadań publicznych, na co bezpośredni wpływ ma przebieg jej granic. Należy także zauważyć, że w wyniku przyjęcia Rozporządzenia Gmina Mielno została pozbawiona ok. 1/3 terytorium, które w niedalekiej przyszłości służyłoby rozwojowi miasta Mielno” (s. 2 i 3 wniosku). Zdaniem wnioskodawcy zaskarżony § 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta (Dz. U. z 2022 r. poz. 1597), który stanowi, że „Z dniem 1 stycznia 2023 r. ustala się granice następujących gmin: 4) w województwie zachodniopomorskim: b) w powiecie koszalińskim – gminy Sianów i gminy Mielno przez włączenie do dotychczasowego obszaru gminy Sianów obszaru obrębu ewidencyjnego Łazy, o powierzchni 746,40 ha, z gminy Mielno” jest niezgodny ze wskazanymi we wniosku przepisami, „albowiem przebieg nowej granicy narusza układ osadniczy i przestrzenny, nie uwzględnia istniejących na tym terenie więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych, a ponadto w rażącym stopniu utrudnia gminie Mielno wykonywanie zadań publicznych, również poprzez pozbawienie jej istotnej części przychodów, które mogłoby finansować wykonywanie przez gminę Mielno jej zadań publicznych” (s. 8 wniosku).

Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że Rada Miejska Mielna wykazała, że § 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2022 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta w zakresie wskazanym we wniosku dotyczy spraw objętych jej zakresem działania (art. 191 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 191 ust. 2 Konstytucji w związku z art. 48 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK).

4. Trybunał uznał, że wnioskodawca prawidłowo określił przedmiot zaskarżenia oraz wzorce kontroli, a także przedstawił argumenty uzasadniające sformułowany we wniosku zarzut (art. 47 ust. 1 pkt 4-6 i ust. 2 u.o.t.p.TK).

5. Mając na uwadze, że wniosek spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p.TK, na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK, należało postanowić jak w sentencji.